

ILLYÉS GYULA VERSEI

ÚJÉVI ABLAK

Hó hó hó hó hó hó hó hó hó hó
hó hó hó^ó hó hó hó hó hó hó hó
hó hó hó hó hó hó hó hó hó hó hó
hó hó hó hó hó hó hó hó hó hó hó
hány bukás hány elsikoltott néma oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
oh oh oh mennyi végső késő oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
mennyi hiábavaló oh oh oh oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh
oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh oh

KÁRHOZOTTAK ÜDVE

Meg volt a boldogság. Meg, ez. Ámulhatunk.
S rágyújthatunk.

Halandókká váltunk megint.
Kicszerélhetjük észleleteink,
eznapl elveink
erről, meg arról, még arról is, meghalunk,
vagyis, hogy mit rejt a jövő.

A még emberevő
szív, lám, no lám, szelíd
Vad odujából kileselkedik.
Össze is ösmerkedhetünk hát egy kicsit.

Amíg az édenkertj ős üzem —
valami maradék
anyaga halkán tovább működik
testünk büntelen rejtekeiben.

Mig összegyártanak a hormonok
egy kis isteni kedvet arra, hogy

testünket egymással falatva
égbe szállunk egy újabb pillanatra.

RENDETEVÉS

A vékony kardpenge, amelybe — hegyét gondosan szívemre irányozván — szórakozottan beledőltem, szolgálatkészzen jött ki hátamon. Azután? Minden az engedelmesség jegyében. A táj lehült, a levelek tenyérként összezsugorodtak, zsgorion a semmit szorítva, lehulltak. Gondos szél jött, egy-két otfeledt darabért még vissza is fordult. Estefelé még egy hajó ment át a láthatáron, de a környék akkor már réges-rég kopár kő volt. Annak a néhány utolsó bennszülöttnek a lét-célja? Ami a piramisok ábrázolásain a tevés beduiné: hogy arányosítsák az útmaradt, a most már világűr-nagy boldogtalanságot.

AMÍG A HÁBORÚK FOLYTAK

Oldalvást kapta csöpp fejét és úgy figyelt,
ahogy a nagyothallók,
az ághegyen az ismeretlen kis madár;
rosszra fordultak a hírek,
kicsenéltek a fűszeresbolt
cégtábláját, majd mint a hold
egyszer csak elfogyott
a borbély réztányérja is
az ütközet már második
az eldöntő nagy ütközet már harmadik
harmincadik

mihelyt megérkeztek azonnal írj

ha csak egy lapot is

az ághegyről, ahol valamikor
a kis madár olyan figyelmesen
fülelt előre a jövőbe,
iefordult sárgán egy levél,
majd egy következő.

ARCOK

Arcok, személytelenek, akár egy bankjegy,
 úgy összegyűrhetők
 s eldobhatók, ingerülten, mert értéktelenek
 és újra kisimíthatók, akár a régi bankjegyek,
 mert összekeverültek csak a rosszal;
 arcok a repülőtéren, az áruházban,
 zsirosak, összefogdosottak,
 de ropogósan is bent üresek,
 azaz csak külsődlegesek,
 meg nem különböztethetők,
 noha egy árfolyamúak, vagy épp azért;
 gyűlöletesen rossz emlékek,
 egyszerre mégis ragyogó
 üzenettel és segítséggel érkezők,
 levéltársak az ősi tölgyön,
 folyton rügyezők, folyton libegők —

Az örök külvárosi villamosban,
 mely azért iszkol úgy, mert soha meg nem érkezik
 az örök hivatali folyosókn,
 hol más mint bűnös, nem lehetsz,
 arcok, arcok, oly egy-anyagúak,
 mint esőcseppek s a Szahara szemcséi
 és oly egyformán villogók, mint messziről
 iámpái a nagyvárosoknak, arcok,
 oly egy-lökésre áradók,
 mint a szív-kamrából a vér,
 mint a nyomdagépből a bankjegy,
 arcok, fölválthatók, igen,
 elcserélhetők, újra összeadhatók, igen,
 más-más címettel, számjegyekkel
 s értékkel is egy aranyfedezetűek.

Hazámban, messziről
 azonosíthatók, túl a határon
 — mert más hasznúak — esetenként
 szem elé veendők, kibetűzendők.

Eszközeim.

Hány és hány devalvációt
 megszenvedettek, főleg erre, Keleten,
 sürgetők, szószegők, hazug kacsintásúak,
 hirtellen új, szúzi mosolyúak.

Hűtlen, hidegek, idegenek,
 és újra vérrel telítődők,
 arcok, akár a mélyen-céda bankjegyek,
 no de mégse csupán bankjegyek,
 mert mégse bankjegy-mód személytelenek,
 mégis mások és mások már messziről is —

Zsúfoltak, mint a föl nem bontott sürgönyök,
tükrök, igen, kép-nyalók és kép-köpők,
de szorgosak, de kezesek,
korcs-latinságú kórházi látletek,
rövidítéssel, törttel tarka képletek,
egymondatú bonyolult vádiratok,
zodiákus jellel teli horoszkópos jóslatok,
arcok, arcok, magányom
megteremtői, föloldói,
tengerhabok, sziget-kerítők,
tengerhabok, sziget-kinyitók.